

stilles en *prognose* for skadelidtes fremtidige indtægt uden skaden. Heri skal fradrages indtægt ved sådant arbejde, som med rimelighed kan forlanges efter skadelidtes evner, uddannelse, alder og mulighed for erhvervsmæssig omskoling og optræning.

Flertallets hovedsynspunkt om, at erstatningen skal være individuel og svare til det faktiske tab, har som tidligere nævnt den konsekvens, at ydelser, der kommer til udbetaling som følge af skaden, skal fradrages ved opgørelsen af erstatningen. De ydelser, der skal fradrages, er sociale ydelser, der tilkommer skadelidte som følge af skaden, pensionsydelser samt forsikringsydelser. I udvalgets lovforslag er der indsat udtrykkelige regler herom.

Med hensyn til fradrag for sociale ydelser foreslår flertallet, at kun sociale ydelser, der er uafhængige af skadelidtes indkomst- og formueforhold, skal fradrages. Begrundelsen for dette er især retsteknisk, idet man ved at begrænse fradragsreglen til de indkomst- og formueafhængige ydelser undgår at skulle omberegne erstatningen, fordi denne medfører lavere sociale ydelser og derfor skal være større end oprindelig fastsat. Baggrunden herfor er, at erstatningen (i form af sin størrelse og/eller afkast) medregnes til socialindkomsten, hvilket ofte vil bevirke, at retten til en række sociale ydelser, herunder den almindelige invalidepension, bortfalder.

Pensioner og forsikringer af enhver art skal efter flertallets forslag fradrages i erstatningen. Dette gælder, uanset om udbetalingen sker i form af løbende ydelser eller som kapitalbeløb. Hvis forsikringen er en forsikring med opsparing og således har en tilbagekøbsværdi, skal tilbagekøbsværdien dog ikke fradrages, idet denne del af beløbet ikke kan siges at komme til udbetaling som følge af skaden, men skyldes den opsparing, som er knyttet til forsikringen.

Individuel erstatning for tab af forsørger

Flertallets hovedsynspunkt er som tidligere nævnt, at der skal ydes fuld erstatning for det individuelle tab også for så vidt angår tab af forsørger. Udgangspunktet for flertallet har været, at man skal fastsætte værdien af den forsørgelse, som det må antages, at afdøde ville have ydet den eller de efterlevende. Herefter skulle foretages fradrag for værdien af en rimelig merindtægt ved egen indsats samt for ydelser, der kommer til udbetaling som følge af dødsfaldet.

Udvalgets flertal er imidlertid kommet til den opfattelse, at gennemførelsen af en fuldt individua-

liseret erstatning ved tab af forsørger vil medføre store retstekniske problemer, fordi det vil være nødvendigt at indføre en række vanskelige skøn over meget usikre faktorer. Endvidere vil en sådan erstatning kunne medføre urimelige resultater.

På denne baggrund har udvalgets flertal for så vidt angår erstatning til ægtefælle og samlever valgt at fastsætte værdien af forsørgelsen til en fast procent af den indtægt, som afdøde må antages at ville have haft, hvis dødsfaldet ikke var indtruffet. Værdien er fastsat til 30 pct. heraf. Det skal fremhæves, at størrelsen af værdien skal ses i sammenhæng med, at der efter flertallets forslag ikke foretages fradrag for indtægten ved efterlevendes eget arbejde. Det skal endvidere fremhæves, at der ved fastsættelsen af erstatningen ikke foretages fradrag af hensyn til muligheden for ny forsørgelse.

Reglen er en gennemsnitsregel, som efter flertallets opfattelse i de fleste tilfælde vil føre til et resultat, der næppe ligger langt fra det, en opgørelse af det individuelle tab ville føre til.

Som ved personskade skal der efter flertallets forslag fradrages ydelser, der kommer til udbetaling som følge af forsørgertabet. Der skal således fradrages sociale ydelser, der er uafhængige af skadelidtes indkomst- og formueforhold, og som tilkommer skadelidte i anledning af skaden i henhold til den sociale lovgivning, samt pensionsydelser og forsikringsydelser. Der skal dog ikke foretages fradrag for den del af en forsikring, der svarer til tilbagekøbsværdien.

For *børns* vedkommende har udvalget valgt en mellemløsning, efter hvilken erstatningen ikke fastsættes i forhold til afdødes årløn, men fastsættes som summen af de bidrag, afdøde kunne have været pålagt efter lov om børns retsstilling, hvis vedkommende havde været bidragspligtig.

Der er således tale om en slags standarderstatning, idet erstatningens størrelse afhænger af de gældende bidragssatser, og der skal ikke foretages fradrag i erstatningen. På den anden side er erstatningen delvis individualiseret, idet omfanget af den bidragsforpligtelse, som kunne være pålagt, vil afhænge af afdødes økonomiske forhold.

Kapitalisering af erstatningen

I udvalgets tidligere betænkninger er det foreslået, at erstatningen kan fastsættes enten til et kapitalbeløb eller til en renteydelse eller til en kombination af disse to former for erstatning. Erstatning efter arbejdsskadeforsikringsloven udbetales ved større erhvervsevnetab som løbende ydelser og ellers som kapitalbeløb.